

**Житомирський медичний інститут
Житомирської обласної ради**

Кафедра природничих та соціально-гуманітарних дисциплін

Силабус

навчальної дисципліни

«Охорона праці в галузі»

Рівень вищої освіти: перши (бакалаврський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

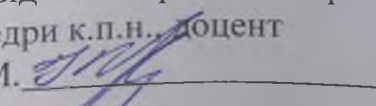
Спеціальність: 223 «Медсестринство»

Освітньо-професійна програма: «Екстрена медицина»

Вид дисципліни: обов'язкова

Мова викладання: державна

Форма викладання: денна

Затверджено на засіданні кафедри
природничих та
соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол №1 від «30» серпня 2021 р.
Завідувач кафедри к.п.н., доцент
Круковська І.М.

1. Загальні положення

Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради прагне зберегти територію закладу місцем роботи та навчання для викладачів, співробітників і студентів, де немає будь-яких форм забороненої дискримінації та переслідувань. Якщо у вас є сумніви з приводу такої поведінки, зверніться до психологічної служби інституту (контактний телефон: 0412-46-19-62) або куратора групи.

З метою запобігання, виявлення та протидії академічного плагіату в наукових та навчальних працях викладачів, науково-педагогічних працівників інституту та студентів в закладі розроблено «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях працівників та студентів Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради».

Порядок відпрацювання пропущених занять з поважних та без поважних причин студентами інституту регламентується «Положенням про порядок відпрацювання студентами Житомирського медичного інституту Житомирської обласної ради пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять».

Житомирський медичний інститут Житомирської обласної ради дотримується стандартів, які сприяють повазі і людській гідності в освітньому середовищі, академічній доброчесності та професіоналізму.

2. Структура силабусу навчальної дисципліни

2.1. Загальна інформація про викладача

Назва дисципліни	Охорона праці в галузі
Викладач	Копетчук В.А., к.п.н., доцент
Профайл викладача	http://zhim.org.ua/kaf_p_s_g.php
Контактний телефон	0671336260
E-mail:	ishuk.zitomir@gmail.com
Сторінка дисципліни	в системі інтранет
Консультації	<i>Консультації:</i> Вівторок та Четвер з 14.00 до 15.00 <i>Онлайн комунікація з використанням відео-або аудіотехнологій (ZOOM, , Skype, Telegram, електронна пошта) в робочі дні з 9.30 до 17.30</i>

2.2 Назва навчальної дисципліни

«Охорона праці в галузі»

2.3. Призначення навчальної додисципліни

Охорона праці в галузі – набуття студентами-бакалаврами екстреної медицини необхідних знань та навичок з питань практичної реалізації основ пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників у відношенні до результатів виробничої діяльності.

2.4. Мета вивчення дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Охорона праці в галузі» полягає у формуванні у майбутніх медичних фахівців умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у медичній галузі.

2.5.Завдання вивчення дисципліни

Одним з головних та найважливіших завдань держави є охорона життя та збереження здоров'я громадян у процесі здійснення ними трудової діяльності. Професійна діяльність у галузі охорони здоров'я пов'язана з впливом цілого комплексу несприятливих за своїм змістом негативних чинників. Тому робота медичного працівника є такою, яка потребує розроблення, наукового обґрунтування та запровадження адекватних, доцільних та ефективних заходів щодо надійної охорони праці

2.6.Формат навчальноїдисципліни

Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, такі як комп'ютерна графіка, аудіо та відео, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.

Під час сесії формат очний, у міжсесійний період – дистанційний.

2.7.Результати навчання

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти та Освітньої професійної програми підготовки бакалавра медсестринства дана дисципліна забезпечує набуття студентами компетентностей.

Компетентнісний потенціал предмета та результати навчання:

- **Загальні компетентності**
- Здатність навчатися та самонавчатися.
- Здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою

- Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел
- Здатність застосовувати знання на практиці.
- Здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність.
- Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей.
- Здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, і поваги до різноманітності.
- Відповідально ставитися до завдань і обов'язків.

Спеціальні компетентності

- використовувати базові знання та практичні навички з охорони праці в галузі при догляді за пацієнтами різного профілю та організації безпечного лікарняного середовища.

Результати навчання згідно профілю програми, після вивчення дисципліни:

- Знати і розуміти роль та обов'язки парамедика в системі екстреної медичної допомоги.
- Здійснювати оцінку безпечності місця події, демонструвати забезпечення безпеки персоналу та пацієнта, застосування табельних засобів індивідуального захисту.
- Знати і розуміти принципи інфекційної безпеки, збереження здоров'я при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур при переміщенні та транспортуванні постраждалого пацієнта.

2.8.Обсяг та ознаки дисципліни

Вид заняття	Кількість годин
Лекції	14
Семінарські заняття / практичні / лабораторні	32
Самостійна робота	44

Ознаки дисципліни

Рік викладання	Курс (рік навчання)	Семестр	Спеціальність	Кількість кредитів / годин	Кількість змістових модулів	Вид підсумкового контролю	Нормативна\ вибіркова
2021	2	2	223 «Медсестринство»	3 / 90	1	ПМК	Обов'язкова

2.9. Політика навчальної дисципліни

Положення про розробку силабусів навчальних дисциплін; Положення про дистанційне навчання, Положення про організацію освітнього процесу, Порядок ліквідації академічної заборгованості студентів, Положення про участь студентів у забезпеченні якості вищої освіти, Положення про порядок створення та організацію екзаменаційної комісії, Положення про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін, Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових і навчальних працях науково-педагогічних, Положення про порядок проведення практики студентів, Положення про порядок відпрацювання студентами пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять, Положення про перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці для студентів, Положення про академічну мобільність, Положення про диплом з відзнакою, Положення про внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої освіти та ін.

2.10. Навчально-методична карта дисципліни

Тиждень, дата, години, аудиторія	Тема, основні питання <i>(розкривають зміст і є орієнтирами для підготовки до модульного і підсумкового контролю)</i>	Форма діяльності (заняття) / формат	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
Модуль I. Охорона праці в галузі							
Згідно розкладу	Тема 1. Міжнародні норми в галузі охорони праці. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці Соціальне партнерство (соціальний діалог) в охороні праці. Соціальний діалог в Європейському Союзі. Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі. Органи державного нагляду за охороною праці.	Лекція	Презентація	1. с. 20 – 62; 2. с. 30 – 58; 3. с. 105 – 183 11. с. 10 – 68;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал.	-	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 2. Система управління охороною праці в організації. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці. Порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці.	Лекція	Презентація	5. с. 205 – 241 9. с. 21 – 62;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал		Згідно розкладу

Згідно розкладу	<p>Тема 3. Травматизм та професійні захворювання в галузі, їх розслідування та облік. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві.</p> <p>Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки та їх класифікація. Завдання страхування від нещасного випадку. Принципи та види страхування.</p>	Лекція	Презентація	4. с. 211 – 249 10. с. 54 – 82; ;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготуйте презентацію на теми: Принципи та види страхування.		Згідно розкладу
Згідно розкладу	<p>Тема 4. Фізіологія та гігієна праці медичних працівників. Гігієнічна характеристика умов праці за медичним фахом. Класи професійних шкідливостей. Специфічні наслідки впливу професійних шкідливостей. Основні види трудової діяльності. Важкість праці: динамічні, статичні навантаження. Аналіз умов праці за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу</p>	Лекція	Презентація	3. с. 111 – 149 9. с.70 – 92;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготуйте презентацію на теми: . Класи професійних шкідливостей.		Згідно розкладу
Згідно розкладу	<p>Тема 5. Основи виробничої безпеки та електробезпека в медичній галузі.</p> <p>Загальні вимоги безпеки. Основні групи медичних приладів та апаратів. Вимоги безпеки під час експлуатації основного медичного обладнання. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи. Техніка електробезпеки при роботі з медичною апаратурою.</p>	Лекція	Презентація	1. с. 220 – 262; 2. с. 214 – 258; 3. с. 225 – 283 6. с. 103 – 168;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал		Згідно розкладу

Згідно розкладу	Тема 6. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності. Санітарно-гігієнічний та протиепідемічний режим лікарні. Вимоги безпеки при роботі в спеціальних приміщеннях: в операційних, інфекційних, психіатричних, протитуберкульозних, акушерських стаціонарних відділеннях, палатах. Інфекційна безпека медичних працівників.		Презентація	6. с. 69 – 140 9. с.48 - 98	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал		Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 7 .Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах. Аналіз основних причин і джерел виникнення пожежі на об'єктах галузі. Пожежна безпека як складова охорони праці в медичній галузі. Правова основа вирішення проблем пожежної безпека об'єкта галузі. Комплекс заходів та засобів щодо забезпечення пожежної безпеки об'єкта. Засоби пожежогасіння.	Лекція	Презентація	1. с. 20 – 62; 2. с. 30 – 58; 3. с. 105 – 183 11. с. 10 – 68;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал		Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 1: Соціальне партнерство як принцип законодавчого та нормативно-правового забезпечення охорони праці. Система законів та нормативних актів у галузі охорони праці. Опрацювання розділу «Охорона праці» колективного договору. Розробка інструкції з охорони праці для професії. Соціальне партнерство як принцип законодавчого та нормативно-правового забезпечення охорони праці. Система законів та нормативних актів у галузі охорони праці. Опрацювання розділу «Охорона праці» колективного договору. Розробка інструкції з охорони праці для професії».	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	1. с. 20 – 62; 2. с. 30 – 58; 3. с. 105 – 183 11. с. 10 – 68;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготуйте презентацію на теми: Соціальне партнерство як принцип законодавчого та нормативно-правового забезпечення охорони праці	8	Згідно розкладу

Згідно розкладу	<p>Тема 2. Система управління охороною праці в організації. Порядок навчання і перевірки знань з питань охорони праці. Інструктажі з охорони праці. Соціальні та економічні аспекти охорони праці.</p> <p>Система управління охороною праці в організації. Порядок навчання і перевірки знань з питань охорони праці. Інструктажі з охорони праці. Соціальні та економічні аспекти охорони праці.</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	5. с. 205 – 241 9. с. 21 – 62;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготуйте презентацію на теми: Навчання та перевірка знань з питань охорони праці	8	Згідно розкладу
Згідно розкладу	<p>Тема 3. Розслідування нещасного випадку. Методи аналізу, прогнозування, профілактики виробничого травматизму. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві.</p> <p>Розслідування нещасного випадку. Методи аналізу, прогнозування, профілактики виробничого травматизму. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві. Відшкодування шкоди потерпілому на виробництві. Страховий захист працюючих від нещасного випадку та професійного захворювання.</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття	4. с. 211 – 249 10. с. 54 – 82;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготуйте презентацію на теми: Травматизм та професійні захворювання в галузі, їх розслідування та облік.	8	Згідно розкладу

Згідно розкладу	<p>Тема 4. Порядок атестації робочих місць. Оцінка умов праці. Гігієнічна характеристика умов праці за медичним фахом. Стан та оздоровлення повітряного середовища робочої зони.</p> <p>Порядок атестації робочих місць. Оцінка умов праці.. Стан та оздоровлення повітряного середовища робочої зони.</p> <p>. Гігієнічна характеристика умов праці медичних працівників різних спеціальностей. Загальні методи поліпшення умов праці: організація робочих місць і розміщення устаткування, наукова організація й естетика праці, вивчення і дотримання нормативних вимог у галузі.</p>	Практичне заняття	<p>Методичні рекомендації до практичного заняття</p> <p>Тема. Фізіологія та гігієна праці медичних працівників. Гігієнічна характеристика умов праці за медичним фахом</p>	5. с. 305 – 361 9. с.121 – 201;	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал підготуйте презентацію на теми: Порядок атестації робочих місць	8	Згідно розкладу
Згідно розкладу	<p>Тема 5. Заходи безпеки під час експлуатації електроприладів, апаратів, що працюють під тиском, балонів з газом. Правила безпеки при роботі з ЕОМ (ПК).</p> <p>Заходи безпеки під час експлуатації електроприладів, апаратів, що працюють під тиском, балонів з газом. Правила безпеки при роботі з ЕОМ (ПК). Правила експлуатації і техніки безпеки при роботі з автоклавами. Техніка надання першої допомоги при ураженні електричним струмом. Техніка електробезпеки під час роботи персоналу в фізіотерапевтичному кабінеті та операційній</p>	Практичне заняття	<p>Методичні рекомендації до практичного заняття</p> <p>Тема.. Основи виробничої безпеки та електробезпека в медичній галузі</p>	2. с. 123 – 140 5. с.305 – 399	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал підготуйте презентацію на теми: Правила безпеки при роботі з ЕОМ (ПК).	8	Згідно розкладу

Згідно розкладу	<p>Тема 6. Загальні вимоги безпеки при організації роботи в спеціальних приміщеннях. Інфекційна безпека медичних працівників. Засоби захисту. Профілактика професійних захворювань медичних працівників.</p> <p>Загальні вимоги безпеки при організації роботи в спеціальних приміщеннях. Інфекційна безпека медичних працівників. Засоби захисту. Профілактика професійних захворювань медичних працівників. Забезпечення інфекційної безпеки медичного персоналу на робочих місцях. Загальні вимоги безпеки під час роботи з джерелами іонізуючого випромінювання та приладами для променевої діагностики; УЗД; лазерними приладами. Засоби індивідуального та колективного захисту</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття Тема.	1. с. 201 – 236 3. с.170 – 192.	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготуйте презентацію на теми: Засоби індивідуального та колективного захисту	8	Згідно розкладу
Згідно розкладу	<p>Тема 7 . Розробка заходів пожежної профілактики на галузевому об'єкті.</p> <p>Розробка заходів пожежної профілактики на галузевому об'єкті. Технічні, режимні, експлуатаційні заходи з пожежної профілактики. Інструкції про заходи пожежної безпеки. Інструктаж та перевірка знань з питань пожежної безпеки. Дії персоналу при виникненні пожежі. Способи гасіння пожеж. Типи та види вогнегасників.</p>	Практичне заняття	Методичні рекомендації до практичного заняття Тема.	8 с. 111 – 149 9. с.70 – 92	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал та підготуйте презентацію на теми: Способи гасіння пожеж.	8	Згідно розкладу
Згідно розкладу	Тема 8. ПМК	Практичне заняття	Методичні рекомендації до проведення ПМК	-	-	40	Згідно розкладу

2.11. Система оцінювання тавимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: залік.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Основи педагогіки вищої школи» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної дисципліни, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (залік, ПМК) – 40 балів.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в навчально-методичній карті. Розподіл балів між видами занять (лекції, практичні заняття, самостійна робота) можливий шляхом спільного прийняття рішення викладача і студентів на першому занятті. Рівень знань оцінюється: **«відмінно»** – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, рішення задач та виконання вправ є правильними, демонструє знання матеріалу підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформлює завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність і творчість у виконанні групових завдань; **«добре»** – студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій і розрахунків, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу, проявляє активність у виконанні групових завдань; **«задовільно»** – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність, участь у виконанні групових завдань; **«незадовільно з можливістю повторного складання»** – студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, має неповний конспект лекцій, індиферентно або негативно проявляє себе у виконанні групових завдань.

Підсумкова (загальна) оцінка курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєності теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання практичних індивідуальних завдань. Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок за змістові модулі. Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, і рейтингу з атестації (ПМК) – 40 балів.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни

Поточне тестування та самостійна робота							ІДРС	ПМК	Сума
Модуль 1							4	40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7			
8	8	8	8	8	8	8			
56									

Примітка: T1, T2...T7 – тема практичних занять згідно програми, ПМК – підсумковий модульний контроль

Оцінювання студента відбувається згідно «Положення про організацію освітнього процесу»

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення оцінки ECTS	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74-81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64-73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35-59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01-34

2.12. Рекомендова література

Базова:

1. Закон України «Про охорону праці» (2694-12).
2. Зеркалов Д.В. Безпека праці в медичних закладах. дов. посіб. / Д.В. Зеркалов, Ю.О. Полукаров. – К. : «Основа», 2015. – 702 с.
3. Охорона праці у галузі. навч. посіб. для студентів спеціальностей гуманітарного профілю. / О.Г. Левченко, Д.В. Зеркалов, О.І. Полукаров, А.М. Гусев, О.Ю. Арламов, Г. В. Демчук. / За ред. Д.В. Зеркалова. – К. : «Основа». 2014. – 384 с.
4. Зеркалов Д.В. Безпека професійної діяльності. Монографія.– К. : Основа, 2014. – 1082 с.

5. Зеркалов Д.В. Наукові основи охорони праці. Монографія. – К. : «Основа», 2015. – 934 с.
6. Охорона праці та безпека життєдіяльності медичних працівників: підруч. для мед. ВНЗ I-III рів. акред. – 3-тє вид., перероб. і доп. Допущено МОЗ / Н.М. Касевич, К.І. Шаповал. – К., 2015. – 264 с.
7. Основи охорони праці: підруч., 3-тє вид., доп. та перероб. / К.Н. Ткачук, В.В. Зацарний, Д.В. Зеркалов, О.І. Полукаров, В.С. Коз'яков, та ін. За ред. К.Н. Ткачука. – К. : Основа, 2014. – 456 с.
8. Охорона праці в галузі : навч. посіб. / П.С. Атаманчук [та ін.] ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – К. : Центр учбової літератури, 2015. – 322 с.
9. Охорона праці в медичній галузі : навч.-метод. посіб. / О. П. Яворовський, М. І. Веремей, В. І. Зенкіна [та ін.]. – Київ : Медицина , 2015. – 207 с.
10. Розслідування нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві: навч. посібник. 2-ге видання, доповнене та перероблене. / В.Л. Филипчук, К.Н. Ткачук, О.С. Печніков, О.С. Шаталов, Д.В. Зеркалов, О.М. Кухнюк.– К. : Основа, 2016.– 304 с.
11. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».

Допоміжна:

1. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці».
2. <http://ohoronapraci.kiev.ua/archiv-zhurnalu/>- Архів науково-виробничого журналу «Охорона праці».
3. Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці: затверджено постановою Мін. праці України від 01.09.1992 № 41 // Охорона праці; На допомогу спеціалісту з охорони праці. – 2011. - № 10. – С. 33-43.
4. Мороз В.М. Охорона праці у медицині та фармації / Мороз В.М., І.В. Сергета, Н.М. Фещук, М.П. Олійник / Під ред. В.М. Мороза. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 544 с.
5. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15 (z0231-05) .
6. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.98 р. № 9 (z0226-98) .
7. ДНАОП 0.03-8.06-94 Перелік робіт, де є потреба у професійному доборі.
8. НРБУ-97 та ОСП 72/87 «Основні СанПін роботи з радіоактивними речовинами та іншими джерелами іонізуючого випромінення».
9. Наказ МОЗ України «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» від 08.04.2014 № 248.
10. Наказ МНС України «Про затвердження Правил експлуатації вогнегасників» від 02.04.2004 № 152 .
11. Наказ МВС України «Про затвердження Правил пожежної безпеки в Україні» від 30.12.2014 № 1417.
12. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун. – Л. : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2010. – 374 с.

- Основи охорони праці: підруч. 3-ге вид. / К.Н.Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний та ін. – К. : Основа, 2011. – 448 с.
13. Охорона праці (практикум): навч. посіб. / За заг. ред. к. т. н., доц. І.П. Пістуна. – Л. : «Тріада плюс», 2011. – 436 с.
14. Тарасюк В. С. Охорона праці в лікувально-профілактичних закладах. Безпека життєдіяльності : підруч. / В. С. Тарасюк, Г. Б. Кучанська. – К. : ВСВ «Медицина», 2011. – 488 с.
15. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Держпраці.
16. Охорона праці та безпека життєдіяльності медичних працівників: підруч. для мед. ВНЗ I-III рів. акред. – 3-тє вид., перероб. і доп. Допущено МОЗ / Н.М. Касевич, К.І. Шаповал. – К., 2013. – 264 с.
17. Охорона праці в галузі : навч. посіб. / П.С. Атаманчук [та ін.] ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Кам'янець-Подільський нац. ун-т ім. Івана Огієнка. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 322 с.

Електронні джерела:

1. referatu.com.ua,
2. medbook.lviv.ua,
3. medcollege.te.ua,
4. medsestrunstwo.blogspot.com

Викладач _____

(підпис)